

Nr 9.

Ankom till riksdagens kansli den 23 februari 1916 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 25 angående driftkostnader under år 1917 för statens domäner.

I en till riksdagen den 14 januari 1916 avlåten, till jordbruksutskottets förberedande behandling hänvisad proposition nr 25 har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att

dels från och med år 1917 i gällande avlöningsstat för skogsstatens ordinarie personal uppföra ytterligare tjugusex kronojägare med i statsrådsprotokollet angivna avlöningsförmåner, till följd varav statens slutsumma kommer att höjas från 1,544,300 kronor med 34,350 kronor till 1,578,650 kronor;

dels, med godkännande av de i statsrådsprotokollet gjorda beräkningar, såsom driftkostnader under år 1917 för statens domäner *förelagsvis* uppföra ett belopp av 10,927,000 kronor, att utgå av domänfondens avkastning;

dels ock medgiva, att ett belopp av 4,700 kronor av domänfondens avkastning för år 1916 må av Kungl. Maj:t användas för inrättande från och med den 1 september sistnämnda år av en extra skogsbyrå hos domänstyrelsen.

Såsom driftkostnader under år 1916 för statens domäner har 1915 års riksdag förelagsvis uppfört ett belopp av 8,871,500 kronor att utgå från domänfondens avkastning.

Till grund för detta beslut lades följande beräkningar rörande driftkostnaderna under sistnämnda år, nämligen:

Bihang till riksdagens protokoll 1916. 10 saml. 2 häft. (Nr 9—10.) 1

I. Kostnader för domänstyrelsen:

avlöningsstat för styrelsen	kronor	168,600	
ålderstillägg åt styrelsens personal	»	11,000	
pensionering av styrelsens personal	»	2,000	
anställande av extra amanuenser och biträden hos styrelsen samt renskrivning m. m. ...	»	9,600	
styrelsens expenser	»	18,000	
rese- och traktamentsersättning åt styrelsens personal	»	6,000	
tryckning av styrelsens årsberättelse	»	5,000	220,200.

II. Kostnader för statens skogsdomäner:

skogsstatens ordinarie personal... kronor	1,544,300		
ålderstillägg åt skogsstatens personal.....	»	114,000	
pensionering av skogsstatens personal.....	»	65,000	
egentliga förvaltningskostnader, därav minst 150,000 kronor till avdikningar å kronans skogar i de norrländska länen och i Kopparbergs län	»	7,019,900	8,743,200
Avgår anslag för tillsyn å en- skildas skogar i lappmarkerna och Särna socken med Idre kapellag	»	170,000	
Avgår anslag för tillsyn å enskildas skogar i Västerbottens och Norr- bottens läns kustland	»	102,400	272,400 8,470,800.

III. Kostnader för statens jordbruksdomäner:

avlönning åt domänintendenter	kronor	35,500	
reskostnader vid domänförvaltningen	»	45,000	
övriga med förvaltningen av jordbruks- domänerna förenade kostnader	»	100,000	180,500.
			Summa kronor 8,871,500.

Enligt Kungl. Maj:ts i nu förevarande proposition gjorda framställning skulle driftkostnaderna för förvaltningen av statens domäner under år 1917 komma att beräknas på följande sätt:

I. Kostnader för domänstyrelsen:

avlöningsstat för styrelsen.....	kronor	168,600		
extra skogsbyrå hos styrelsen ...	»	14,100		
ålderstillägg åt styrelsens personal	»	11,000		
pensionering av styrelsens personal	»	2,000		
anställande av extra amanuenser och biträden hos styrelsen samt renskrivning m. m.	»	9,600		
styrelsens expenser	»	18,000		
rese- och traktamentsersättning åt styrelsens personal.....	»	6,000		
tryckning av styrelsens årsberättelse	»	5,000	kronor	234,300.

II. Kostnader för statens skogsdomäner:

skogsstatens ordinarie personal	kronor	1,578,650		
ålderstillägg åt skogsstatens personal	»	125,000		
pensionering av skogsstatens personal	»	65,000		
förnyelsefond för återväxtkostnader	»	1,350,000		
egentliga förvaltningskostnader	»	7,665,950		
		<u>kronor 10,784,600</u>		
Avgår anslag för tillsyn å enskildas skogar i lappmarkerna och Särna socken	kronor	170,000		
Avgår anslag för tillsyn å enskildas skogar i Västerbottens och Norrbottens läns kustland	»	<u>102,400</u>	»	<u>272,400</u>
			»	10,512,200.

III. Kostnader för statens jordbruksdomäner:

avlönning åt domänintendenter ...	kronor	35,500		
reskostnader vid domänförvaltningen	»	45,000		
övriga med förvaltningen av jordbruksdomänerna förenade kostnader	»	100,000	kronor	180,500
				Summa kronor 10,927,000.

Av de sålunda meddelade tabblåerna framgår, att för år 1917 ifrågasattes en ökning, utöver vad för innevarande år beräknats, av driftkostnaderna för statens domäner med tillsammans 2,055,500 kronor, varav komma å:

I. Kostnader för domänstyrelsen:

posten: extra skogsbyrå hos styrelsen (ny)..... kronor 14,100.

II. Kostnader för statens skogsdomäner:

å posten: skogsstatens ordinarie personal.....	kronor	34,350
» » ålderstillägg åt skogsstatens personal.....	»	11,000
posten: förnyelsefond för återväxtkostnader (ny) ..	»	1,350,000
å posten: egentliga förvaltningskostnader	»	646,050
		kronor 2,055,500.

I skrivelse den 30 september 1915 har nu domänstyrelsen framställt förslag rörande driftkostnaderna för statens domäner under år 1917.

I. Kostnader för domänstyrelsen.

I de såsom kostnader för domänstyrelsen upptagna belopp har styrelsen nu föreslagit en höjning å 19,400 kronor utöver anslagsbeloppet för år 1916, så att anslaget skulle bestämmas till 239,600 kronor. Såsom motiv härför har styrelsen anfört följande.

Styrelsen hade länge insett behovet av en ökning av styrelsens arbetskrafter med den personal, som i huvudsak erfordrades för inrättandet hos styrelsen av ytterligare en byrå. Den hastiga utveckling, vari sär-

skilt statens skogshushållning under senare år varit stadd, hade i väsentlig grad ökat styrelsens arbetsbörda. Den mångfald av uppgifter, som åvilade styrelsen utom de göromål, vilka hade direkt sammanhang med förvaltningen av statens domäner, såsom ordnandet av statens flottledsväsende och dess förlagsverksamhet för allmänna flottleders inrättande, befattningstagandet med de ecklesiastika boställenas och löningshemmanens skogar, av vilka allt flera bleve ställda under skogsstatens omedelbara vård och förvaltning, utredningar och förslag rörande de nya löneregleringar, vilka efter hand skulle genomföras för rikets samtliga pastorat, i vad dessa regleringar påverkades av förefintliga boställen och löningshemman m. m., hade medfört en allt mera omfattande utredningsverksamhet och skriftväxling. Vad särskilt anginge statens egna skogar, så borde det vara tillfyllest att ange några till jämna tusental avrundade jämförelsesiffror för åren 1909 och 1914, eller *dels* det första år, då styrelsens nuvarande organisation ägde bestånd, *dels* det sista år, för vilket det ekonomiska resultatet av statens skogshantering vore känt.

	1909.	1914.
Statsverkets skogsmedel	kronor 8,612,000: —	17,255,000: —
Utgifter för statsskogarnas förvaltning	» 3,978,000: —	7,012,000: —
Överskott å skogsmedlen kronor	4,634,000: —	10,243,000: —

Vid 1909 års ingång hade omkring 5,882,600 hektar kronoskogar stått under skogsstatens förvaltning och vid 1913 års utgång (för 1914 vore siffrorna vid avlåtandet av styrelsens skrivelse ännu icke kända) omkring 5,978,500 hektar.

De sålunda lämnade sifferuppgifterna gäve vid handen, att den utveckling, som statens skogsväsende undergått under den angivna tidsrymden, mindre hade sin grund i kronoskogarnas ökning än i den intensivare skogshushållning, som efter hand kommit till utförande. Att denna utveckling medfört en allt större arbetsbörda för det centrala ämbetsverkets, domänstyrelsens, arbetskrafter, vore påtagligt. Vägledande vid bedömandet av detta förhållande borde följande uppgifter anses vara, vilka uppgifter hämtats ur diarierna för styrelsens kameralbyrå, varå i det allra huvudsakligaste handlades ärenden, som avsåge statens *skogs*förvaltning och därmed sammanhängande frågor, samt dess tre skogsbyråer. Uppgifterna avsåge de av dessa byråer under de senaste fem åren handlagda ärenden.

	1910.	1911.	1912.	1913.	1914.
Kameralbyrån	2,223	2,342	2,414	2,552	2,571
1:a skogsbyrån	1,829	1,877	1,997	2,130	2,260
2:a d:o	1,627	1,851	1,734	2,102	2,340
3:e d:o	2,010	1,957	2,094	2,223	2,382
Summa ärenden	7,689	8,027	8,239	9,007	9,553.

Ökningen motsvarade från det första till det sista av dessa år i fråga om ärenden, som behandlats av nämnda byråer, mer än 24 procent eller i runt tal vad som år 1910 i medeltal motsvarat en byrås arbetsmängd. För de tre första kvartalen av år 1915, jämförda med motsvarande kvartal år 1914, hade ökningen befunnits vara ännu större eller icke mindre än 15 procent. Genom denna betydande stegring i ärendenas antal hade det blivit allt svårare för byråcheferna att kunna bereda ärendena till föredragning; och sedan från och med år 1916 den ordinarie förvaltande skogspersonalen komme att tillökas med 2 överjägmästare, 16 jägmästare, 6 skogsingenjörer och 5 biträdande skogsingenjörer, varigenom givetvis ärendenas mängd komme att ännu mera ökas, syntes det bliva ännu svårare, om ej omöjligt, för byråcheferna att medhinna den på dem ankommande beredningen av ärendena.

Domänstyrelsen, som velat avvakta resultatet av de arbeten, som uppdragits åt tillsatta kommittéer och tillkallade sakkunniga för utredande av vissa spörsmål beträffande kronoskogarnas förvaltning, den enskilda skogslagstiftningen och skogsbokföringsväsendets ordnande, innan styrelsen avgåve ett utförligare förslag beträffande styrelsens egen organisation, hade endast av detta skäl tvekat att tidigare framlägga något förslag till en utökning i väsentligare mån av styrelsens arbetskraft. Särskilt hade styrelsen icke velat framkomma med något fullständigt förslag till styrelsens omorganisation, innan nämnda arbetsresultat och de förslag, som däri innehölles, blivit fullständigt kända. Då detta icke kunde antagas bliva händelsen tidigare, än att i bästa fall organisationsfrågan kunde komma under riksdagens behandling år 1917, och alltså en eventuell och otvivelaktigt synnerligen behöflig ny organisation av ämbetsverket träda i tillämpning först från och med år 1918, hade styrelsen nu funnit sig nödsakad att framkomma med ett förslag, som provisoriskt undanröjde de med den nuvarande arbetsbelastningen förknippade olägenheterna.

Styrelsen föresloge alltså inrättandet av en skogsbyrå utöver de tre förutvarande, att träda i funktion redan år 1916 från och med september

månads ingång, efter vilken tid av året arbetet inom ämbetsverket vore i högsta grad forcerat. Denna byrå borde, tills organisationsfrågan fullständigt ordnats, uppföras på extra stat. För densamma erforderlig personal skulle utgöra:

en byråchef (extra föredragande) med arvode motsvarande ordinarie byråchef tillkommande lön, tjänstgöringspenningar och ortstilllägg	kronor	8,100:—
en notarie med arvode motsvarande ordinarie notarie tillkommande lön, tjänstgöringspenningar och ortstilllägg	kronor	4,000:—
en amanuens med arvode å	»	2,400:—
		eller tillhoppa årligen kronor 14,500:—

För tiden september—december 1916 borde tillkomma en tredjedel av denna summa, eller	»	4,833: 33
vartill borde för slutsummans avrundande till jämna hundratal kronor läggas ett mindre belopp, att tillföras anslaget till avlönande av extra biträden samt till renskrivning m. m., å	»	66: 67
		eller slutsumma kronor 19,400:—

Av sistnämnda belopp skulle alltså förskottsvis under år 1916 böra utgå 4,900 kronor.

I övriga anslag till domänstyrelsen ifrågasatte styrelsen ingen ändring till år 1917 uti de belopp, vilka funnes anvisade för år 1916.

Att domänstyrelsen vore i hög grad överhopad med arbete, som icke utan stor svårighet kunde av den nuvarande personalen medhinnas, vore ett faktum, som departementschefen enligt uttalande till statsrådsprotokollet kunde tillfullo vitsorda. Det låge i öppen dag, att denna svårighet skulle avsevärt ökas, sedan med ingången av år 1916 skogsstatens ordinarie personal erhållit den betydliga tillökning, som beslöts vid 1915 års riksdag. En sådan ökning i arbetsmängden vore för övrigt en självfallen följd av den stegrade intensitet i fråga om skötseln av statens skogar, som småningom inträtt, och vilken riksdagen uttryckligen gillat och velat befrämja, samt vilkens resultat delvis redan visat sig i de allt större inkomster, som statsskogarna givit under senare år.

Det vore även uppenbart, att till följd av huvudmassans av statsskogarna läge i de avlägsnare delarna av Norrland och Dalarna samt dessa skogars egenskap att till huvudsaklig del vara naturskogar, som hittills endast i mindre mån varit föremål för verklig skogsvård med därtill hörande arbeten av skilda slag, mycket ännu återstode att göra för att bringa upp dem till den avkastning, de borde vid fullt rationell skötsel kunna lämna. Domänstyrelsen och den under densamma lydande personalen lede därför icke brist på arbetsuppgifter. Det vore tvärtom visst, att ännu länge dessa uppgifter komme att allt mer vidgas. Huru än förvaltningen av och tillsynen över ecklesiastika skogar och andra, nu under domänstyrelsen ställda men icke till domänfonden hörande skogar framdeles komme att ordnas, vore det därför departementschefens övertygelse, att domänstyrelsen enbart för skötseln av de egentliga statsskogarna bleve i behov av ökade arbetskrafter. Såsom ytterligare skäl härför borde framhållas, dels att kronans skogar småningom ökades genom inköp och dels att vid den nu snart avslutade avvittringen i Västerbottens läns lappmark ovan odlingsgränsen stora arealer skogsmark torde komma att avsättas såsom kronoparker.

Departementschefen har därför icke haft några betänkligheter att tillstyrka, att nu förslag förelades riksdagen om tillökande av domänstyrelsens arbetskrafter med personal, motsvarande en ny skogsbyrå. Med hänsyn till att, innan mera betydande förändringar vidtoges i domänstyrelsens stat, de förslag torde böra avvaktas, vilka, såsom domänstyrelsen erinrat, vore att förvänta från vissa tillkallade sakkunniga jämte skogslagstiftningskommittén, har departementschefen emellertid ansett det vara lämpligt att, såsom även domänstyrelsen förordat, den nya personalen tillsvidare uppfördes å extra stat. Den under rubriken: avlöningsstat för domänstyrelsen upptagna posten av 168,600 kronor borde därför i förslaget för år 1917 upptagas med oförändrat belopp.

Enligt domänstyrelsens förslag skulle den nya personalen utgöras av en byråchef, en första gradens tjänsteman och en amanuens. Dessa befattningshavare syntes även erforderliga. Styrelsen hade för dem föreslagit avlöningar till samma belopp som de till motsvarande tjänstemän hos styrelsen nu utgående. Häremot har dock departementschefen gjort den erinran, att då byråchefen och omförmälde första gradens tjänsteman icke skulle anställas å ordinarie stat, avdrag å deras arvode borde göras med belopp, som motsvarade den ordinarie tjänsteman i samma grad åliggande avgift till egen pensionering, nämligen i avrundade tal för byråchef 300 kronor och för första gradens tjänsteman

100 kronor, så att avlöningarna komme att utgöra resp. 7,800 och 3,900 kronor. Mot det föreslagna amanuensarvodet, 2,400 kronor, vore intet att erinra. Sammanlagda årsavlöningen till dessa tre tjänstemän skulle alltså uppgå till 14,100 kronor.

På sätt domänstyrelsen föreslagit har det synts departementschefen synnerligen önskvärt, att denna extra byrå måtte kunna träda i verksamhet redan från och med september månad år 1916. Domänstyrelsen hade ifrågasatt, att för detta ändamål en tredjedel av årsbeloppet nu skulle tilläggas och, efter viss avjämning, upptagas bland driftkostnaderna för år 1917. Denna förskottsmetod syntes emellertid icke böra tillämpas beträffande ett affärsdrivande verk, utan borde enligt departementschefens mening utgifterna för den extra skogsbyrån under år 1916 upptagas såsom utgift bland driftkostnaderna för samma år. I betraktande av att den av riksdagen år 1915 fastställda beräkningen av domänfondens driftkostnader för år 1916 endast skett förslagsvis, skulle, har departementschefen uttalat, möjligen icke ens medgivande behövt begäras av riksdagen att inrätta ifrågavarande byrå redan från ingången av september månad sistnämnda år. Det har emellertid synts departementschefen vara med god ordning överensstämmande att vid en organisationsfråga, sådan som denna, inhämta riksdagens samtycke därtill.

Några särskilda medel för 1916 års utgifter till denna byrå behövde alltså icke nu tagas i beräkning bland 1917 års driftkostnader. För de fyra sista månaderna av år 1916 fordrades emellertid tredjedelen av 14,100 kronor eller 4,700 kronor, vilket belopp alltså borde utgå såsom driftkostnad för år 1916.

Då det av domänstyrelsen föreslagna tilläggsbeloppet av 66 kronor 67 öre, som skulle tillföras anslaget till avlönande av extra biträden samt till renskrivning m. m., enligt vad styrelsen framhållit tillkommit för summans avrundande, syntes dylikt tillägg nu kunna lämnas å sido.

I övriga kostnader för domänstyrelsen har icke föreslagits någon förändring.

II. Kostnader för statens skogsdomäner.

Skogsstatens ordinarie personal.

I förberörda skrivelse den 30 september 1915 hade domänstyrelsen förmått sig ämna senare framlägga förslag till inrättande av ett antal nya kronojägartjänster för de delar av landet, som icke berörts av de vid 1915 års riksdag beslutade ändringar ifråga om bevakningspersonalen å ordinarie stat. Sådan framställning har därefter gjorts av nämnda styrelse i skrivelse den 13 december 1915, vari anförts följande.

»Vid bedömandet av, i vad mån behovet av en ökad bevakar- och arbetsledarkår bör tillgodoses genom inrättandet av nya ordinarie tjänster, har domänstyrelsen ansett sig böra taga i övervägande ej mindre de vidder av kronans eller andra allmänna skogar, som redan nu äro föremål för kronojägarnas verksamhet och som, där de äro alltför stora eller mycket spridda, motivera en utökning av bevakningstrakternas antal, än även skogshushållningens intensitet och det ökade arbete, som följer härav och av sådana anordningar, som exempelvis virkets förädling genom sågindustri, vilken, på samma gång den bereder statsverket ökade nettoinkomster av skogsbruket, medför betydligt ökat arbete redan genom virkets fällning och aptering i skogen, och därför medför krav på ökade arbetskrafter. Belysande för dessa förhållanden äro därför de uppgifter, som lämnats i vidfogade tablå över revirens storlek och deras fördelning i bevakningstrakter, sådan denna fördelning för det närvarande är och sådan den skulle gestalta sig, därest styrelsens nu framställda förslag skulle vinna beaktande.

Vad beträffar de i tablåen meddelade arealuppgifterna får domänstyrelsen påpeka, att den fördelning, som däri gjorts mellan skogar under skogsstatens förvaltning och skogar under dess kontroll, är en beteckning för rådande förhållanden endast vid en viss tidpunkt. Oupphörligt ändras denna fördelning därigenom, att allt flera skogar, särskilt sådana till kronans utarrenderade jordbruksdomäner och ecklesiastika boställen, ställas under skogsstaten eller att marker bliva för skogsväsendets räkning inköpta, varigenom arealsummorna i den första kolumnen ökas, medan i vissa fall med anledning härav summor i andra kolumnen minskas. Men oavsett detta är skogsstatens bestyr med även de skogar, som enligt gängse talesätt allenast äro under skogsstatens uppsikt och kontroll, så omfattande, särskilt vad angår skogsskötseln, att de båda arealsummorna tillhopa giva en ganska klar bild av arbetsbördan för den bevakande (direkt arbetsledande) personalen.

Den avsevärt större delen av de nu ifrågasatta nya kronojägartjänsterna, eller 20 av 26, kommer att ersätta lika många tjänster, som redan under ett flertal år varit på extra stat inrättade och vartill medel beviljats genom fastställande av de årliga generalförslagen till utgifter för förvaltningen av statens domäner. Till arvoden åt nämnda 20 kronojägare äro för innevarande år anvisade 19,680 kronor. Medan alltså en viss begränsning kan ske i utgifter för den extra skogsbevakningen, om dess tjänster bliva satta på fast stat, vinna vederbörande tjänstinnehavare den

tryggare tjänsteställning, som innehavet av fast beställning medför, bland annat för rätt till ålderstillägg och pension. För var och en av de föreslagna 26 nya kronojägartjänsterna beräknas löne- och övriga förmåner skola utgöra 600 kronor i lön, 500 kronor i tjänstgöringspenningar och 100 kronor i hyresersättning, det sistnämnda beloppet att utgå så länge bostad icke tillhandahålles tjänstinnehavare genom skogsväsendets försorg. Däremot måste respennningarna självfallet variera, alltefter som en bevakningstrakt är mer eller mindre vidsträckt, de olika skogarna flera eller färre och vitt spridda eller nära varandra belägna och kommunikationsmedlen mindre utvecklade eller goda. Ett årligt respenningsbelopp av 200 kronor föreslås sålunda för 1 kronojägare i Arvika revir, 1 i Karlstads revir och 1 i Västerås revir (tillhoppa 3); 150 kronor respennningar föreslås för 1 kronojägare i Arvika revir, 1 i Stockholms revir, 1 i Linköpings revir, 1 i Kinne revir, 1 i Aspelands revir, 1 i Jönköpings revir, 1 i Västbo revir och 1 i Södra Skånes revir, (tillhoppa 8); 100 kronor respennningar föreslås för 3 kronojägare i Kristinehamns revir, 1 i Gripsholms revir, 1 i Nyköpings revir, 1 i Karlsby revir, 1 i Kinda revir, 1 i Tivedens revir, 1 i Kinne revir, 1 i Slättbygds revir, 1 i Kosta revir och 1 i Uddevalla revir (tillhoppa 12); och 50 kronor i respennningar ifrågasättes slutligen för 2 kronojägare i Bjurfors skolrevir och 1 i Hunnebergs revir (tillhoppa 3).

Därest Eders Kungl. Maj:t och riksdagen skulle finna skäligt godkänna vad domänstyrelsen nu föreslagit, skulle den erforderliga tilläggsavlöningsstaten få följande utseende:

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Respenningar	Hyresersättning	Summa kronor
1 kronojägare	600: —	500: —	— —	100: —	1,200: —
25 kronojägare	15,000: —	12,500: —	— —	2,500: —	30,000: —
Respenningar åt 3 kronojägare à 200. 8 kronojägare à 150, 12 kronojägare à 100 och 3 kronojägare à 50 kronor	— —	— —	3,150: —	— —	3,150: —
Summa	15,600: —	13,000: —	3,150: —	2,600: —	34,350: —

I fråga om de nya tjänstinnehavarnas rätt till ålderstillägg till lönen efter viss tids tjänstgöring i ordinarie befattning liksom ock till pension efter avskedstagandet bör gälla, vad redan nu finnes stadgat.»

Den i skrivelsen åberopade tablå är av följande utseende.

Distrikt	Revir	Allmänna skogar å vilka kronojägare arbeta		Antal ordinarie kronojägare	
		under skogsstaten	under kontroll	nu	efter reglering
		hektar			
Bergslags	Arvika	8,772	3,701	3	5
	Karlstad	6,847	6,111	3	4
	Kristinehamn	11,532	1,019	1	4
	Västerås	5,998	6,882	3	4
	Bjurfors skol.	6,218	—	1	3
Östra	Stockholm	10,326	8,505	5	6
	Gripsholm	4,624	5,754	3	4
	Nyköping	5,056	10,180	3	4
	Karlsby	7,438	922	3	4
	Omberg	15,431	13,594	1	1
	Linköping			—	3
Kinda	5			4	
Västra	Tiveden	9,907	2,381	6	7
	Kinne	6,339	5,495	5	7
	Slättbygd	8,936	4,240	4	5
	Hunneberg	6,603	3,380	5	6
	Uddevallå	9,404	7,740	3	4
Småland.....	Aspeland	14,405	5,610	3	4
	Jönköping	14,600	8,763	3	4
	Västbo	11,684	7,117	3	4
	Kosta	16,222	1,812	4	5
Södra	Södra Skånes	2,544	2,375	5	6
	Summa	182,886	105,581	72	98
		288,467			

Medeltal för kronojägare nu 4,006

» » » efter regleringen..... 2,944

Enligt vad departementschefen uttalat till statsrådsprotokollet syntes det honom givet, att i mån som skogsskötselns intensitet stegrades och statens skogar ökades genom inköp behov framträdde av tillökning i den ordinarie bevakande personalen även inom de sydligare distrikten, vilka icke i föl tillgodosågos vid den då beslutade utökningen

av sagda personal. Mot vad domänstyrelsen nu i sådant avseende föreslagit, har departementschefen icke funnit anledning till någon erinran.

Då avlöningsstaten för skogsstatens ordinarie personal enligt fjol-årets beslut slutade på 1,544,300 kronor, skulle alltså densamma nu ökas med 34,350 kronor till 1,578,650 kronor.

Ålderstillägg åt skogsstatens personal.

Till ålderstillägg åt skogsstatens personal har bland driftkostnaderna beräknats en anslagspost å 114,000 kronor. Domänstyrelsen har nu meddelat, att styrelsens huvudbok för år 1914 utvisade, att under sistnämnda år utbetalts tillhoppa 122,375 kronor i form av sådana ålderstillägg, samt hemställt om anslagspostens höjning till 125,000 kronor.

En sådan höjning har syntts departementschefen vara befogad.

**Ålderstillägg
åt skogs-
statens
personal.**

Pensionering av skogsstatens personal.

Posten till pensionering av skogsstatens personal, nu upptagen till 65,000 kronor, har av Kungl. Maj:t föreslagits att för år 1917 upptagas med oförändrat belopp.

**Pensionering
av skogs-
statens
personal.**

I ovanberörda skrivelse den 30 september 1915 har domänstyrelsen beträffande de egentliga förvaltningskostnaderna för statens skogsdomäner anfört huvudsakligen följande.

**Egentliga
förvaltnings-
kostnader.**

»En given följd av skogshushållningens utveckling och de nya avsättningsmöjligheter, som efter hand yppa sig för kronans skogsprodukter, är, att de egentliga förvaltningskostnaderna ökas år från år. I direkt proportion till stegringen i statsverkets skogsmedel står det ökade behovet av medel för virkesprodukternas avverkning, utdrivning och framflottning till industri- eller skeppningslägen, liksom ock, efter hand som smärre virkessortiment kunna vinna avsättning, ökade möjligheter uppstå för avverkningens bedrivande på ett sådant sätt, att skogstrakter, som äro och till och med länge varit huggfärdiga, kunna ersättas med nya bestånd, för vilket ändamål i de flesta fall fordras åtgärder från skogshushållarens sida genom markberedning, vattenavledning och direkta kulturarbeten. Således komma kostnaderna för sådana åtgärder med nödvändighet att ökas. Av skäl som domänstyrelsen ofta betonat och därför nu icke anser sig behöva upprepa, utvisa jämväl en del andra utgiftstitlar för skogsdomänerna en fortgående ökning, såsom exempelvis väganläggning, byggnadsarbeten, skatter och onera med flera. Ett önskemål, vilket styrelsen vid beräklandet av det erforderliga driftkapitalet för statsskogarna under år 1917 tagit hänsyn till, är ock, att den fullständigare taxering och indelning av

dessa skogar, som för några år sedan påbörjats i avsevärt större skala än förut, måtte än mera påskyndas, efter hand som ökade arbetskrafter till detta viktiga värv stå till buds.

Domänstyrelsen meddelar på sedvanligt sätt här jämförande uppgifter för den betydligaste och på storleken av statsverkets skogsmedel direkt influerande utgiftsposten bland kostnaderna för statsskogarna under de senaste fem åren, nämligen för avverkning och virkestransport:

år 1910	880,810 kronor	
» 1911	1,054,902	»
» 1912	1,349,862	»
» 1913	1,933,833	»
» 1914	2,496,124	»

För år 1915 äro motsvarande kostnader *beräknade* till 2,702,287 kronor, men torde i själva verket komma att snarare överstiga än understiga 3,000,000 kronor, enär Eders Kungl. Maj:t på framställning av styrelsen, huvudsakligast för avverkningsändamål, anvisat 400,000 kronor till ökade förvaltningsutgifter för statsskogarna.

Till följd av fortfarande rådande osäkerhet på den utländska marknaden för svenska skogsprodukter och alster av sådana är det ytterligt vanskligt att redan nu bedöma behovet av rörelsekapital för statens skogshushållning under år 1917. Det torde emellertid kunna antagas, att det nu rådande krigstillståndet mellan de europeiska länder, vilka äro våra bästa exportorter för virke och trämassa, då upphört, och att till botande av de revor, kriget åstadkommit, erfordras trävaror i mer än vanligt stor mängd. Likaledes torde Englands och andra europeiska länders stenkolsindustri behöva vår pitprops och åtskilliga inom- och utomeuropeiska länders pappersindustri vår trämassa. Man torde därför hava att förvänta en synnerligt livlig trävarumarknad under några år framåt. Behovet av rörelsemedel torde därför bliva stort, liksom man har anledning att räkna med rikligt inflytande inkomster för det år, som detta statsförslag avser.

En viss ledning vid bedömandet av sagda behov torde man kunna erhålla genom en sammanställning av de förslag till förvaltningsutgifter för år 1916, vilka vederbörande revirförvaltare nu avlämnat till respektive överjägmästare, och vilkas slutsummor meddelats styrelsen. Dessa förslag, som allenast upptaga de utgifter, vilka äro avsedda att bestridas genom jägmästarna, komma vid skeende granskning hos styrelsen sannolikt att i ena eller andra riktningen undergå förändringar, vilka dock troligen icke bliva av den betydighet, att förslagen därigenom behöva förlora sin vägledande betydelse.»

Sedan styrelsen meddelat, att dessa förslag för år 1916 slutade på tillhoppa 6,810,297 kronor, har styrelsen fortsatt sålunda.

»Då statsverket för den närmaste framtiden torde hava behov av ej oväsentligt ökade skogsmedel och förty anslaget till avverkning och virkestransport måste antagas bliva avsevärt höjt, och då vidare det huvudsakligaste av de för år 1915 föreslagna, men på grund av ekonomisk kristid något uppskjutna arbetena med väganläggningar, dikningar, byggnader med mera icke utan avsevärda olägenheter kunna längre fördröjas, anser styrelsen, att 'jägmästarnas förvaltningsutgifter' under år

1916 icke kunna beräknas till lägre belopp än omkring 6,800,000 kronor. Med utgångspunkt härifrån och med antagande att övriga förvaltningsutgifter för statskogarna komma att i huvudsak bli lika år 1916 som dem för år 1915 — kostnaderna för byggande och underhåll av skogspersonalens bostäder synas dock komma att ökas med omkring 25,000 kronor — torde de sammanlagda förvaltningsutgifterna för år 1916 för statsskogarna nu böra beräknas till ungefär följande belopp:

1. de direkta förvaltningsutgifterna	kronor 6,800,000
2. för skogsindelning, dagarvoden, resekostnader, vissa byggnadsarbeten med mera ett med 25,000 kronor över 1915 års anslag höjt belopp	» 818,761
3. för avlöning åt extra tjänstemän med mera, undantagande extra bevakare, vilkas arvoden ingå i beloppet direkta förvaltningsutgifter här ovan	» 290,645
4. till överjägmästares expenser med mera, 1915 års belopp med tillägg för 2 nya överjägmästare	» 25,910
	Summa kronor 7,935,316

Till utgifter av förevarande slag finnas emellertid anvisade allenast 7,019,900 kronor.

Ehuru man kan förvänta, att under år 1917 utgifterna för kronoskogarnas förvaltning, därest under år 1916 får i fråga om förvaltningsåtgärder utföras, vad som omständigheterna tvingat till eftersättande under innevarande år, så att säga kunna bringas i normalläge, anser likväl domänstyrelsen, att de direkta förvaltningsutgifterna för år 1917 icke böra beräknas lägre än till 7,500,000 kronor; ty den fortsatta utvecklingen av statsskogshushållningen, strävan efter ökade inkomster från statsskogarna och nödvändigheten av att i större utsträckning än hittills vårda sig om skogsåterväxten i rikets norra delar kräva nödvändigt tillgång på tillräckliga rörelsemedel. Medräknas *dels* här förut vidrörd kostnad för skogsstatens ordinarie personal — häri ej medräknade kostnaderna för de nya kronojägartjänster, som styrelsen något senare i år ämnar föreslå till inrättande — (löner 1,544,300 kronor, ålderstillägg och pensioner 190,000 kronor), tillhoppa 1,734,300 kronor, *dels* ock de år 1917 avseende, i närmast förestående tablå för år 1916 angivna, övriga utgifter för kronoskogarnas förvaltning (1916 års belopp beräknat till 1,135,316 kronor), vilka böra sättas till 1,165,700 kronor, enär styrelsen förväntar en utvidgning av arbetena för skogsindelning och skogstaxering och härför beräknar en kostnadsökning å 30,000 kronor, så synas totalkostnaderna för kronoskogarnas förvaltning under år 1917 böra upptagas till 10,400,000 kronor. Härifrån skola likväl avräknas bestämt anslag för tillsyn å enskildas skogar i Norr- och Västerbottens län samt Särna socken med Idre kapellag i Kopparbergs län, utgörande enligt 1915 års riksdags av Eders Kungl. Maj:t stadfästade beslut 272,400 kronor, varefter alltså återstå 10,127,600 kronor, att utgå av domänfondens avkastning.»

Departementschefen har anfört:

»Sedan generalförslaget angående driftkostnader under år 1916 för statens domäner numera blivit fastställt, har jag med ledning av detta förslag ävensom generalförslaget för år 1915 låtit för jämförelse upp-

göra följande tabell, upptagande de förvaltningskostnader för skogsdomänerna under berörda två år, som utgöras av jägmästarnas förvaltningsmedel jämte kostnader för extra skogsbevakning, och vilka för år 1916 motsvaras av domänstyrelsens omförmälda, preliminära summa av 6,800,000 kronor.

	1915	1916	Ökning	Minskning
Extra skogsbevakning	346,110	335,992	—	10,118
Avverkning och virkestransport	2,702,287	3,598,189	895,902	—
Skogsodling och beståndsvård	344,946	455,839	110,893	—
Vägar	106,796	210,360	103,564	—
Hägnad m. m.	34,466	58,633	24,167	—
Dikning	200,192	394,826	194,634	—
Byggnader	268,012	513,397	245,385	—
Inventarier	15,252	27,218	11,966	—
Skatter	666,628	743,182	76,554	—
Diverse utgifter	183,495	253,967	70,472	—
Summa kronor	4,868,184	6,591,603	1,733,537	10,118

Det av domänstyrelsen i skrivelsen den 30 september 1915 förslagsvis till 6,800,000 kronor beräknade beloppet har alltså i generalförslaget nedsatts med något över 200,000 kronor.

I jämförelse med år 1915 visa samtliga poster utom för extra skogsbevakning en i allmänhet mycket stark ökning, vilken beror på de omständigheter, domänstyrelsen framhållit i sin merberörda skrivelse den 30 september 1915, nämligen huvudsakligen ökade avverkningar ävensom arbeten av olika slag, vilka under år 1915 måst eftersättas men icke längre kunna uppskjutas. Det hade egentligen kunnat förväntas, att på grund av den stora tillökning, den ordinarie bevakningspersonalen vunnit från och med år 1916, kostnaderna för den extra personalen skulle kunnat minska mer än som nu skett, men även här spela de ökade avverkningarna och övriga arbeten in, vilka krävt, att den bevakande personalen, ordinarie och extra tagna tillsammans, erhåller förstärkning.

Samtliga egentliga förvaltningskostnader för statens skogsdomäner, motsvarande den i driftkostnadsberäkningen för år 1916 upptagna summan av 7,019,900 kronor, hava i generalförslaget för samma år måst upptagas till 7,748,400 kronor.

Till jämförelse härmed vill jag erinra, att för möjliggörande av ökade avverkningar redan under år 1915 Kungl. Maj:t måst under loppet av samma år av domänfondens avkastning anvisa icke mindre än 550,000 kronor utöver det i generalförslaget för samma år upptagna beloppet.

Vad beträffar år 1917 har domänstyrelsen beräknat jägmästarnas direkta förvaltningsutgifter jämte extra skogsbevakning, motsvarande de i närmast härovan intagna tabell till 6,591,603 kronor för år 1916 beräknade utgifter, till 7,500,000 kronor. Jag anser denna summa icke kunna tåla någon nedsättning, icke ens vid bifall till vad jag härovan förordat beträffande uppförande å ordinarie stat av 26 nya kronojägarbefattningar. Mot domänstyrelsens beräkning för år 1917 av övriga utgifter för kronoskogarnas förvaltning till 1,165,700 kronor har jag icke annan erinran att göra, än att beloppet synes böra för hela driftkostnadssummans avjämnning höjas till 1,165,950 kronor. De egentliga förvaltningskostnaderna skulle i enlighet härmed upptagas inalles till 8,665,950 kronor.

I detta sammanhang anser jag emellertid lämpligen böra behandlas en av domänstyrelsen i merberörda skrivelse den 30 september 1915 gjord framställning av följande lydelse.

**Förnyelse-
fond för
återväxt-
kostnader.**

'Slutligen får domänstyrelsen hemställa, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen, att av 1917 års skogsmedel ett belopp av 1,000,000 kronor reserveras och avsättes till en fond att användas, då på grund av minskade skogsmedel svårighet med hänsyn till andra statsbehov kan uppstå att erhålla nödiga medel till de markförbättrings- och förnygringsåtgärder, som särskilt i Norrland komma att, just på grund av förutvarande stora avverkningar, erfordras. Efter den högkonjunktur, som nu några år torde komma att råda, motser styrelsen nämligen, att en för skogshanteringen kännbar lågkonjunktur kommer att inträda och under en följd av år göra sig gällande. Givetvis komma bruttoinkomsterna att då i avsevärd mån nedgå, beroende på dels en sannolikt betydlig reduktion i virkesprisen, dels den i följd därav nödtvungna sänkningen av avverkningsbeloppet. Men tyvärr kan man icke beräkna, att de då stegrade utgifterna skola kunna sänkas i samma proportion. Man kan därför befara, att det vid sådant förhållande skall anses nödvändigt att avknappa även anslagen till behövliga skogsvårdsåtgärder. Det synes därför styrelsen vara klokt, att under tider, då skogsmedlen inflyta rikligt, en, om man så vill säga, förnyelsefond på detta sätt avsättes.'

Att åtgärder för markförbättring och förnygring måste vidtagas i samma mån som skogarna avverkas, är uppenbart, och det torde också vara klart, att kostnaderna härför måste anses som en del av domänfondens driftkostnader. Kunde dessa åtgärder på varje område ständigt vidtagas samma år, som avverkningen äger rum, skulle ju kostnaderna tydligen också komma att drabba vinsten av avverkningen.

Nu kunna av tekniska skäl ifrågavarande åtgärder i allmänhet icke fullbordas förrän flera år efteråt. Dessa senare års räkenskaper komma då att drabbas av kostnader, som i verkligheten hänföra sig till ett föregående år, vilket ju principiellt måste anses som ett fel. Detta fel skulle emellertid ha mindre praktisk betydelse, om avverkningarna vore ungefärligen lika stora år efter år. Då så emellertid ingalunda är fallet, utan växlingarna i avverkningen äro ganska betydliga, måste det anses önskvärdt, att varje avverkningsår får sörja för de återväxtkostnader, som hänföra sig till detsamma.

Domänstyrelsen har nu föreslagit en tillfällig extra avsättning av en miljon kronor för framtida skogsvårdsåtgärder. Emellertid synes mig syftet kunna vinnas på ett principiellt riktigare sätt, om för varje år viss procentsats av domänfondens bruttoinkomst av skogsmedel avsättes till en *förnyelsefond för återväxtkostnader*. Ur denna förnyelsefond böra sedan *alla* återväxtkostnader, varunder inbegripas kostnader för markförbättrings- och förnygringsåtgärder, betalas, i den mån fonden lämnar tillgång därtill.

För att utröna, hur stor ifrågavarande procentsats behöver vara, har jag låtit upprätta nedanstående tablå över de viktigaste av statens skogsdomäners nyssberörda återväxtkostnader i förhållande till skogsmedlens bruttobelopp:

År	Skogsmedel	Skogsodling resp. dikning	Summa återväxt- kostnader	Procent av skogsmedel
1912	13,134,365	243,319 183,102	426,421	3.25
1913	15,040,751	277,289 203,014	480,303	3.19
1914	17,328,244	312,859 260,754	573,613	3.31
1915	20,564,000	364,017 208,952	572,969	2.79
1916	26,600,000 ¹⁾	455,839 ²⁾ 394,826 ²⁾	850,665	3.15
1917	27,000,000 ¹⁾	— —	— —	— —

¹⁾ beräknade belopp.

²⁾ enligt generalförslaget.

Man finner, att återväxtkostnaderna i allmänhet rört sig om $3\frac{1}{4}$ procent av skogsmedlens bruttobelopp. Emellertid måste ett dylikt procenttal, enligt vad jag av chefen för domänstyrelsen under hand inhämtat, numera anses otillräckligt. Kraven på återväxtåtgärder äro nämligen relativt små, så länge avverkningen uttages genom blädning, ljushuggning och gallring, men bli betydliga i den mån avverkningen börjar utföras i form av trakthuggning. Sistnämnda form för avverkningen har endast under senare tid kunnat användas i Norrland och först under sista åren i övre Norrland, där huvudparten av statens skogar är belägen. Emellertid kommer denna avverkningsform att med den ökade möjligheten att avsätta smärre dimensioner även i övre Norrland få en efter hand allt mer stegrad användning. Därstädes hava statens skogsdomäner stora områden med förut för hårt genomblådade bestånd, där marken genom denna huggningsmetod blivit på ena eller andra sättet försämrad — förvildad och förtorkad eller försumpad — och där nu, sedan även smärre dimensioner kunna avsättas, större eller mindre hyggen måste upptagas för att efter behöfliga markvårdsåtgärder kunna skogsodlas. Vidare finnas där stora, mer eller mindre försumpade trakter med degenererade och oväxtliga bestånd, som nu kunna och böra traktuggas för samma åtgärders vidtagande, vilka där emellertid på grund av försumpningen bliva betydligt kostbarare. Och vidare krävas för dessa åtgärder — hyggesrensning, dikning och skogsodling — ett flertal år efter avverkningens utförande, ena gången flera, andra gången färre, vilket endast för varje särskilt fall kan beräknas.

På grund av dessa förhållanden måste en avsevärd höjning av anslaget till återväxtkostnader äga rum. Jag har kommit till den uppfattningen, att återväxtkostnaderna i förhållande till skogsmedlens bruttobelopp lämpligen böra upptagas till 5 procent. Vid en bruttosumma för skogsmedlen av 15 miljoner kronor, vilket ungefärligen motsvarar 1913 års förhållanden, skulle avsättningen till återväxtkostnader kommit att uppgå till 750,000 kronor, vilket ju representerar en avsevärd höjning i jämförelse med det för ändamålet under 1913 i verkligheten avsedda beloppet, 480,303 kronor. För 1916 skulle motsvarande avsättning utgjort 1,330,000 kronor, alltså ungefär 480,000 kronor mer än det belopp, som för detta år beräknats. Den föreslagna förnyelsefonden skulle alltså efter årets slut haft en behållning på omkring en halv miljon kronor, med vilken återväxtkostnader hänförbara till 1916 års ovanligt stora avverkning skulle kunnat bestridas under följande år. Och en högst betydande behållning kommer, om förslaget bifalles, sannolikt att uppstå för år 1917. Därest denna princip fortfarande tillämpas, är det att hoppas,

att förnyelsefonden skall, efter det innevarande högkonjunktur upphört, äga en behållning, som blir tillräcklig för dess ändamål.

På grund av vad jag sålunda anført vill jag förorda, att bland statens domäners driftkostnader för år 1917 ett belopp av fem procent å skogsmedlens beräknade belopp 27,000,000 kronor eller 1,350,000 kronor upptages som avsättning till en förnyelsefond för återväxtkostnader.

Vid bifall till detta förslag skulle, då domänstyrelsen redan i sitt förslag till beräkning av driftkostnader för år 1917 i dessa anser sig ha inräknat ett anslag till återväxtkostnader av olika slag av i runt tal en miljon kronor, beloppet av driftkostnaderna för skogsdomänerna komma att höjas med 350,000 kronor.

Detta belopp är ju vida lägre än den av domänstyrelsen för år 1917 föreslagna extra miljonen, men om avsättningen till förnyelsefonden icke blir tillfällig utan även för framtiden iakttages, bör det av mig förordade systemet i hög grad skänka skogsskötseln stadga och trygghet.

Förnyelsefondens införande i beräkningen synes nu böra äga rum på det sätt, att ovanberörda till 8,665,950 kronor sammanräknade egentliga förvaltningskostnader minskas med 1,000,000 kronor och förnyelsefonden upptages särskilt med ett belopp av 1,350,000 kronor.

Då dikningskostnader framdeles skola bestridas av förnyelsefonden och säkerligen komma att, liksom redan under senare år varit fallet, stiga till ganska stora belopp, lär det icke längre vara nödvändigt att bibehålla den från tiden före domänfondens inrättande stammande föreskriften, att minst 150,000 kronor skola användas till avdikningar å kronans skogar i de norrländska länen och i Kopparbergs län.

Olycksfallsersättningar åt skogsarbetare i statens tjänst.

Under denna rubrik har departementschefen erinrat om följande ärende.

Ang. olycksfallsersättningar åt skogsarbetare i statens tjänst.

I utlåtande den 3 december 1915 med anledning av gjord framställning om beredande av livränta åt arbetaren Lars Erik Jansson i Källan, vilken skadats vid skogsarbete för kronans räkning, hade statskontoret, med erinran att under riksstatens tionde huvudtitel finnes uppfört ett ordinarie förslagsanslag till bestridande av statsverket på grund av lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete åliggande utgifter för livräntor m. m. och att från detta anslag dithills bestritts jämväl de olycksfallsersättningar, som till-

erkänts skogsarbetare med flera, vilkas avlöning utginge från statens domäners fond, vidare anfört följande.

Då förvaltningen av statens domäner allt ifrån ingången av år 1912 vore att hänföra till statens affärsdrivande verk och då övriga dylika verk ansetts böra själva bära även den del av driftkostnaden, som utgjordes av ersättningar för skada till följd av olycksfall under arbete hos verket, ville statskontoret ifrågasätta, huruvida icke dylika ersättningar till skogsstatens personal borde såsom en domänfondens driftkostnad hädanefter anvisas att utgå från nämnda fond.

Därjämte hade statskontoret, med erinran att 1914 års senare riksdag på Kungl. Maj:ts förslag beslutat, att de pensioner, som med tillämpning av gällande lag angående civila tjänst innehavares rätt till pension efter 1912 års början beviljats eller komme att beviljas domänförvaltningens personal, skulle från och med år 1915 utgå från statens domäners fond, ifrågasatt, huruvida icke en bestämmelse borde meddelas, att livränta, som efter 1912 års början med tillämpning av 1901 års ovannämnda lag beviljats skogsarbetare med flera, som åtnjutit avlöning från nämnda fond, skulle från och med år 1916 utgå från samma fond.

I anledning härav hade domänstyrelsen yttratsig den 15 december 1915.

Vid föredragning härav den 31 december 1915 hade Kungl. Maj:t fattat beslut i fråga om livränta till ovanbemälda Jansson och förklarat sig vilja framdeles i varje särskilt fall meddela föreskrift angående de medel, från vilka livräntor och andra ersättningar för olycksfall, vilka kunde komma att av Kungl. Maj:t beviljas, skulle utgå, samt tillika förordnat, att livräntor och andra ersättningar, som efter 1912 års början med tillämpning av lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete beviljats skogsarbetare och andra personer, vilka åtnjutit avlöning från statens domäners fond, skulle för tiden från och med år 1916 utgå från samma fond.

Vad sålunda förekommit i ändamål att i detta avseende likställa statens domäner med statens övriga affärsdrivande verk hade departementschefen enligt vad han uttalat till statsrådsprotokollet ansett böra på detta sätt bringas till riksdagens kännedom. Några särskilda medel torde enligt hans mening icke nu behöva tagas i beräkning för detta ändamål.

Vid bifall till vad sålunda föreslagits i fråga om kostnader för statens skogsdomäner, skulle dessa upptagas tillhoppa till 10,784,600 kronor.

Härifrån borde dock dragas de bägge ordinarie anslagen under nionde huvudtiteln för tillsyn å enskildas skogar i lappmarkerna och

Särna socken med Idre kapellag samt för tillsyn å enskildas skogar i Västerbottens och Norrbottens läns kustland å tillhopa 272,400 kronor, så att återstående kostnaden bliver 10,512,200 kronor.

III. Kostnader för statens jordbruksdomäner.

Någon ändring i de för statens jordbruksdomäner beräknade utgiftsposter har icke ifrågasatts.

Utskottets yttrande.

*Kostnader
för domän-
styrelsen.*

Utskottet kan icke underlåta att uttala, att det varit önskvärt att den föreslagna tillökningen av domänstyrelsens personal kunnat anstå i avvaktan på resultatet av de nu pågående utredningar rörande vissa styrelsens verksamhetsområde berörande frågor. Emellertid synes det utskottet, att döma av vad såväl domänstyrelsen som departementschefen i ämnet anfört, som om behovet av ökade arbetskrafter inom styrelsen för närvarande är så trängande, att åtgärders vidtagande för tillgodo-seende därav ej kan utan svårare olägenhet uppskjutas. Utskottet anser sig därför böra tillstyrka förslaget om uppförande å extra stat av ytterligare en skogsbyrå hos styrelsen. Mot storleken av det härför beräknade beloppet har utskottet intet att erinra. I detta sammanhang vill utskottet, som funnit frågan om inrättande redan från den 1 september innevarande år av den föreslagna extra byrå vara av beskaffenhet att böra såsom också skett hänskjutas till riksdagens prövning, betona, att byråns inrättande endast bör vara en anordning av provisorisk art, som ej får föregripa den slutliga lösningen av de domänstyrelsens verksamhetsområde berörande frågor, vilka nu äro föremål för utredning.

*Kostnader
för statens
skogsdomäner.*

*Skogsstatens
ordinarie
personal.*

Förslaget om inrättande från och med år 1917 av ytterligare 26 kronojägarbefattningar föranleder icke någon erinran från utskottets sida, alldenstund fullgiltiga skäl synas utskottet förebragta rörande behovet därav. Avlöningsstaten för skogsstatens ordinarie personal skulle i anledning härav komma att höjas från 1,544,300 kronor med 34,350 kronor till 1,578,650 kronor.

*Ålderstillägg
åt skogs-
statens
personal.*

Mot den föreslagna höjningen av anslagsposten »ålderstillägg åt skogsstatens personal» nu 114,000 kronor med 11,000 kronor till 125,000 kronor har utskottet intet att erinra.

Ej heller har utskottet något att erinra mot det för pensionering av skogsstatens personal upptagna beloppet 65,000 kronor.

*Pensionering
av skogs-
statens
personal.*

Mot det av Kungl. Maj:t till bestridande av egentliga förvaltningskostnader föreslagna beloppet 7,665,950 kronor och de beräkningar, som ligga till grund för detsamma, har utskottet intet att erinra.

*Egentliga
förvaltnings-
kostnader.*

Utskottet har icke något att invända mot de för statens jordbruksdomäner beräknade utgiftsposter.

*Kostnader
för statens
jordbruks-
domäner.*

I likhet med departementschefen håller utskottet före, att åtgärder för markens förbättring för skogsändamål och för skogens förnygring böra vidtagas i samma mån som skogarna avverkas. Då emellertid ifrågavarande åtgärder i allmänhet icke kunna fullbordas förrän flera år efter det avverkningen ägt rum, komma såsom departementschefen också framhållit dessa senare års räkenskaper att drabbas av återväxtkostnader, som i verkligheten hänföra sig till ett föregående år. Den olägenhet, som i betraktande av avverkningarnas växlande omfattning härigenom kan uppstå, är uppenbar. Sålunda kan budgeten för ett år med en relativt begränsad avverkning och på grund härav relativt liten bruttoinkomst av statsskogarna få bära återväxtkostnaderna för ett år med stora avverkningar och på samma gång stora bruttoinkomster, under det att de jämförelsevis små återväxtkostnaderna för ett år med mindre avverkning komma på den väsentligt bärkraftigare budgeten för ett år med stor avverkning. En utjämning såsom departementschefen antytt därhän att varje avverkningsår får gälda de återväxtkostnader, som hänföra sig till detsamma, synes utskottet följaktligen önskvärd. Att för ernäendet av detta syfte såsom föreslagits avsätta ett efter en viss procent av domänfondens bruttoinkomst av skogsmedel för året beräknat belopp till täckande av återväxtkostnader finner utskottet välbetänkt.

*Förnyelse-
fond för
återväxt-
kostnader.*

Vad departementschefen i statsrådsprotokollet anfört angående olycksfallsersättningar åt skogsarbetare i statens tjänst föranleder icke någon utskottets erinran.

*Ang.
olycksfalls-
ersättningar
åt skogs-
arbetare i
statens tjänst.*

Med iakttagande av vad utskottet sålunda tillstyrkt skulle driftkostnaderna för förvaltningen av statens domäner under år 1917 komma att beräknas på följande sätt:

I. Kostnader för domänstyrelsen:

avlöningsstat för styrelsen	kronor	168,600	
extra skogsbyrå hos styrelsen	»	14,100	
ålderstillägg åt styrelsens personal	»	11,000	
pensionering av styrelsens personal	»	2,000	
anställande av extra amanuenser och biträden hos styrelsen samt renskrivning m. m.	»	9,600	
styrelsens expenser	»	18,000	
rese- och traktamentsersättning åt styrelsens personal	»	6,000	
tryckning av styrelsens årsberättelse	»	5,000	kronor 234,300.

II. Kostnader för statens skogsdomäner:

skogsstatens ordinarie personal ...	kronor	1,578,650
ålderstillägg åt skogsstatens personal	»	125,000
pensionering av skogsstatens personal	»	65,000
förnyelsefond för återväxtkostnader	»	1,350,000
egentliga förvaltningskostnader ...	»	7,665,950
	kronor	10,784,600

Avgår anslag för tillsyn å enskildas skogar i lappmarkerna och Särna socken ..... kronor 170,000

Avgår anslag för tillsyn å enskildas skogar i Västerbottens och Norrbottens läns kustland ..... kronor 102,400 kronor 272,400 kronor 10,512,200.

III. Kostnader för statens jordbruksdomäner:

avlöning åt domänintendenter	kronor	35,500	
reskostnader vid domänförvaltningen	»	45,000	
övriga med förvaltningen av jordbruksdomänerna förenade kostnader	»	100,000	kronor 180,500
		<hr/>	
		Summa kronor	10,927,000.

På grund av vad sålunda blivit anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må

dels från och med år 1917 i gällande avlöningsstat för skogsstatens ordinarie personal uppföra ytterligare tjugusex kronojägare med i statsrådsprotokollet angivna avlöningsförmåner, till följd varav statens slutsumma kommer att höjas från 1,544,300 kronor med 34,350 kronor till 1,578,650 kronor;

dels, med godkännande av de i statsrådsprotokollet gjorda beräkningar, såsom driftkostnader under år 1917 för statens domäner *förslagsvis* uppföra ett belopp av 10,927,000 kronor, att utgå av domänfondens avkastning;

dels ock medgiva, att ett belopp av 4,700 kronor av domänfondens avkastning för år 1916 må av Kungl. Maj:t användas för inrättande från och med den 1 september sistnämnda år av en extra skogsbyrå hos domänstyrelsen.

Stockholm den 21 februari 1916.

På jordbruksutskottets vägnar:

AABY ERICSSON.

Närvarande: herrar Ericsson, Petersson, P. Alfred, Paulson, Holmquist, Fahlén, Lindblad, Hellström, greve Wachtmeister, Linders, Åkerlund, Hage, Öberg, Norin, Nilsson i Linnås, Lundström och Olausson.